

az Irónia fogalmában minden árnyalatában megfogalmazta: „minden eredmény egy kölcsönhatás szintéziséből adódik: melyben koncepciónk mintegy vonzást gyakorol az adott tárgyra, melyet magyaráz, miközben persze az is vonzást gyakorol a koncepcióra. Az utóbbi tehát vizsgálatunk során alakul ki, bár más szempontból kezdettől jelen van. Nem is lehet másképpen, hiszen az egész megelőzi részeit. [...] Az igazságos olvasó, legalábbis úgy hiszem, egyszerű elővigyázatosságot lát majd tehát ebben részemről, bár ily módon értekezésem a mai [egyébiránt nyilván érdemekben gazdag] tudományos módszertől némileg eltérő formát ölt”. (SV XIII, 258–259; KW II, 184; OC II, 143)

33. Cf. JÁNOS I, 9–11. o.

34. KIERKEGAARD ÍRÁSAIBÓL. Gondolat, 1982. 410–412. o. SV VII, 204; KW XII, 196; OC X, 203.

35. Az önmegértésre épülő értelmezéshez va-

ló eljutás nélkülözhetetlen előfeltétele az előzőekben vázolt interpretációkritika, az önmagát értelmező mű pusztá eszméje azonban nem elegendő ahhoz, hogy teljességében megértsük, voltaképpen mi is ez, hiszen ez a megértés egyedül a műben, illetve a mű által hozzáférhető, sőt ez maga az önmagát értelmező mű, amit éppúgy, mint Kierkegaard műveinek elolvasását (a róla szóló kommentárok, esszék és előadások helyett) semmilyen interpretáció sem pótolhat, így az általunk javasolt metainterpretatív értelmezés sem pótolhatja. A „Vissza a művekhez” jelszószerű hangoztatása önmagában ugyanúgy nem jelent semmit, mint a fenomenológia „Vissza magukhoz a dolgokhoz!” jelszava. De nem is ez a fundamentálhermeneutika igazi feladata, hanem az értelmezés és az önmegértés kölcsönös feltételeinek feltárása.

Takáts Gyula

ELTITKOLT JELEKKEL

Csu Fu megitta már borát.
Tán többet is, mint kéne.
Méregeti a poharát,
s holdfényben lebeg a pincéje.

Arany köriv és ezüst débetű
dagad és benne a világ
valami eltitkolt jelekkel
száll Csu és asztala fölött tovább.

MINT A TELJES RÉSZE

Nézi a ceruzát Csu Fu,
amellyel ír és rajzolt is sokat.
És mosolyog, mert tudja jól,
túléli csonkja is e sorokat
és rajzait is arról, ami van...

Fölötte csak a nagy madár
zöld szárnya és szava
biztatja Csut, hogy
ceruzája is vele,
mint a teljes része...
És ásójával vállán
nem is a kertbe,
kamrájából már mintha oda menne...

NÉZI S A MINDEN TÜKRE

– A vanban nincs üres! –
Kinek is írta ezt Csu Fu?
Keresgéli és betűi felett,
két ujjá közt, ahogy a tollat,
kezében tart egy bükkfalevelet...

Nézi s a minden tükre, mintha
e bükk-ágból reá ragyogna...
– E fácska lenne az talán –
kérdi és nézi egyre, csak tovább,
– amelyben olyan óriás kicsi
e nagytükrű világ?...

AZ ASZTALÁRÓL

Négy lába van, kettővel több,
mint Csunak és Buddhának.
A földön-égen is talán
ezért örül az asztalának.

Rajta az írás és a könyv
és a rejtett messi rend
biztosabban áll s nemcsak ígér
ez a riasztó néma csend

tárgyak, betűk, az Egy és az Egész
között, de ez a görbe gyertya
e pince-láng négylábú asztalán
kormával mintha írma,

akár a szent vakok, akik
közöttünk járva, megfogják kezed,
s kinyitják és szemünk elé teszik
a teljes könyvet sugárzó levelet.

Mándy Iván

A LÉGYVADÁSZ

Vár az ablak mellett. Nem hajszolja a legyeket. Nincs hajsza. Nincs üldözés. Nincs kapkodás. Se kapkodás, se csapkodás. A legyek előbb-utóbb az üvegre repülnek. Inkább utóbb. Egyébként akad, aki mintha már néhány napja ott mászkálna valami végtelen lassúsággal.

Nincsenek szabályok. Egy biztos. Ott és csakis ott lehet őket elintézni. Egy ócska ronggyal. Mondjuk egy pizsama szakadt darabja, kiszuperált portörölő, szennyes rongyok, konyharongyok. És egy fél pár kesztyű. Kié lehetett? Félig se jön fel. Gyanakodva vizsgálgatta. Nem, ez valahogy nem megy. De hát ez már egyáltalán nem fontos. Most másról van szó. A kesztyű már nem kesztyű.

Ki tudja? Talán a nővééréé lehetett még valamikor régen.

Forgatta, nézegette. És megismételte. Még valamikor régen.

Mikor is halt meg az Ica? Ó, annak már jó néhány éve. Oly mindegy.

Most már csak egy a fontos.